

YAPISAL ANLATIM BOZUKLUKLARI

1

ÖZNE YÜKLEM UYUMSUZLUĞU

İyi bir cümlede tekillik-çoğulluk, olumluluk-olumsuzluk ve şahıs bakımından özne ile yüklem arasında bir uyum olması gerekir.

*Kardeşim bugün evde kaldı. / *Dostlar bir araya geldiler.

Özne tekil Yüklem tekil Özne çoğul Yüklem çoğul

Bitki, hayvan, organ, cansız varlıklar ve zaman adları, çoğul özne olarak kullanıldığında yüklem tekil olur. *Meyveler bu yıl çiçek açtı.



2

ÖGE EKSİKLİĞİ

İyi bir cümlede öge eksikliği olmaz.

*Kardeşim gömlek, ben kazak aldım. (Kardeşim gömlek **aldı**, ben kazak aldım.)
Yüklem eksikliği

*Gençlere fırsat verilirse başarılı olurlar. (Gençlere fırsat verilirse **gençler** başarılı ...)
Özne eksikliği

*Herkes onu seviyor ve yardım ediyordu. (Herkes onu seviyor ve **ona** ...)
Yer tamlayıcısı eksikliği



3

TAMLAMA YANLIŞLIĞI

Tamlayan veya tamlananın kullanılmaması ya da ortak kullanılması ve tamlama eklerinin eksikliği anlatım bozukluğudur.

*Sınıfımıza yeni bir kız öğrenci geldi, mevcudu çoğaldı. (... **sınıfın** mevcudu çoğaldı.)

*Babam tarihi, annem macera romanlarından hoşlanır.

(Babam tarihi **romanlardan**, annem macera romanlarından hoşlanır.)



4

EK FİİL EKSİKLİĞİ

İsim soylu yüklemelerin biri olumsuz diğeri olumlu olduğu durumlarda iki yüklemde ek eylem almalıdır.

*Uzun boylu ama zayıf **değildi**. (Uzun boluy**du** ama ...)

*Düşünceleri sağlam ama konuşması mantıklı **değildi**.
sağlam**dı**



5

ÇATI UYUMSUZLUĞU

Sıralı, bağlı ya da birleşik cümlelerde yer alan fiil ve fiilimsiler arasında etkenlik-edilgenlik açısından bir uyum olmalıdır.

*Birden kapı açılıp içeri girdi. (Birden kapıyı açıp içeri girdi.)

*Bu konuyu çok soru çözümlerle öğrenirsin. (... **çözerek** ...)



6

İYELİK EKİNİN GEREKSİZ KULLANIMI

Bir sözcükte iyelik ekiyle durum ekinin üst üste kullanılması "ad tamlaması" kurulduğunda gereklidir. Bunun dışında anlatım bozukluğu olur.

*İnsanlar aldatmasını çok iyi biliyor. (İnsanlar aldatmayı çok iyi biliyor.)

*Resim yapmasını severim. (Resim yapmayı severim.)

astagos